

Posudek oponenta bakalářské práce

Jméno studenta: Pavel Straňák

Název práce: *Text Linji Lu v kontextu svého vzniku a jeho vliv na formování sekty Rinzai*

Jméno vedoucího práce: Jan Vihan, Ph.D.

Jméno oponenta: Jiří Holba, Ph.D.

Tato bakalářská práce se věnuje významnému čínskému čchanovému textu *Zaznamenané výroky Linjiho (Linji yulu)*, vzniku a definici specifického žánru *yulu* v tehdejší myšlenkovém kontextu včetně recepce a interpretací textu *Linji Lu* v buddhologické a buddhistické literatuře.

K textu mám následující připomínky: Pro sanskrtská slova jako *samádhi*, *śúnjatá*, *dhjána*, *vinaja*, *dharmakája* atd. bych používal český populární přepis, nikoli vědecký. Nepíše se Boddhidharma (s. 8), ale Bódhidharma, nikoli Vimalakirti, ale Vimalakírti, nikoli *dhyana*, ale *dhyāna* atd.

Určitě bych se vyhnul používání velmi nevhodného termínu „kázání“ (použito 9!), které má silný křesťanský kontext, a nahradil ho slovy „rozprava“, „rozhovor“ apod.

Není důvod psát slovo probuzení s velkým P (např. s. 12).

Věty jako například „více specificky k žánru... (s. 12)“, „O něm více v sekci 5.1. (s. 23)“, „Srv. 17. Kapitolu *Linji lu* (Sasaki, str. 214 + komentáře tam“ (s. 45), „viz sekci 6.2“ (s. 52), „... o něm více v sekci 5.1“ (s. 23), atd., nemají v textu v takové podobě co dělat a patří do poznámky.

Na straně 38 došlo zřejmě k nějaké chybě při redigování textu, protože autor píše: „Přesto, jak Ovšem přesto jsou i pro tuto otázku...“

Trochu zmatený mi připadá začátek kapitoly 3.5. *Neotaoistické yulu* (s. 22), protože autor nejdříve mluví o neotaoistech, pak najednou o konfuciánech a zase

o taoistech: „Hlavní faktory ovlivňující vznik **neotaoistických yulu** se dají shrnout takto ... Přenos důrazu jednak na ústní předávání nauky po vzoru buddhistů a zároveň z komentování klasických děl na tvorbu děl vlastních rozvazuje **konfuciánům** ruce. Nejsou již odkázáni na cizí text, který mohou pouze vykládat. Odtud pramení vznik celé řady **taoistických yulu**, ale nejen toto.“

Práce se mi obecně celkem líbila, avšak autorovu obhajobu politických postojů považuji za velmi problematickou, protože obviňování Suzukiho z projaponského imperialismu a japonského nacionalismu a militarismu není podle mého ničím „progresivistickým“ (s. 41) ani „módním“ (s. 47), jak dokládají práce Briana Victorii, Faura a R. Sharfa, kterého osobně považuji za vynikajícího znalce východního buddhismu.

K Suzukiho postoji k těmto otázkám bych pouze připomenul jeho obhajobu a sympatizování s Hitlerem z jeho článků v roce 1936, kde mimo jiné píše, že „i když se v politice příliš nevyznají, [Němci] nikdy neměli větší klid než nyní. Už jen proto chtějí Hitlerovi fandit. To mi řekl můj příbuzný. Je to zcela pochopitelné a já s ním souhlasím.“ „Když změním téma na **Hitlerovo vyhnání Židů**, zdá se, že i v tom je mnoho důvodů pro jeho jednání. Je to sice velmi krutá politika, ale když se na ni podíváme z hlediska současného a budoucího štěstí celého německého národa, může se stát, že na určitou dobu je určitý druh krajního opatření nutný k zachování národa.“

Tyto výroky jsou absolutně nechutné, obzvláště když je pronesl buddhista, který podle sebe dosáhl vhledu (*satori*) do toho, jak se věci ve skutečnosti mají. A jako velmi špatný vtip vypadá v tomto kontextu obhajoba proti obviňování Suzukiho z nacionalismu, že Suzuki ve svých postojích vyjadřoval „intelektuální nezávislost, zdravý skepticismus vůči politické ideologii a vládní propagandě a zdravé pochopení pro lidská práva“ (Sato 2008, s. 118).

Rád bych autora upozornil, že Suzukiho interpretace prázdnoty (*śūnyatā*) je velmi svébytná (s. 52-53) a ústřední zkušeností buddhismu“, jak on tvrdí, prázdnota zcela jistě není, protože zakladatel buddhismu Buddha (asi 480-400 př. n. l.) ani jeho následovníci ji nehlásali. Nauka o prázdnotě všech věcí se v buddhismu jako filosoficky tematizovaná poprvé objevuje až ve 2.–3. století u Nágárdžuny a od Suzukiho chápání se velmi liší. Velmi stručně řečeno tato nauka znamená, že všechny věci *bez výjimky* jsou prázdné (*śūnja*), protože nemají žádnou stálou, nezávislou a neměnnou podstatu (*svabhāva*), jelikož vznikají a zanikají v příčinné závislosti na svých příčinách a podmínkách. Objekty však existují konvenčně, tj. díky vzájemné podmíněnosti, tzn. že konvenčně existuje dobro a zlo a má karmickou platnost (srv. s. 52) Samotná prázdnota je pouhým abstraktním pojmem, vlastností věcí, není žádným Absolutnem, nějakou nezávislou realitou, která by rozvíjela či vytvářela věci. Suzukiho přirovnání prázdnoty s křesťanstvím proto nedává příliš smysl.

Hodnocení:

Po obsahové i odborné stránce se mi práce většinou líbila. Splňuje formální kritéria, naplňuje celkový záměr a odpovídá svému zadání a obsahu. Text je velmi dobře strukturně a logicky uspořádán a je přínosný k řešení výzkumné otázky včetně nabízení vlastního stanoviska. Práce je bez větších gramatických chyb a je psána kultivovaným a odborným jazykem.

Tuto bakalářskou práci hodnotím jako **velmi dobrou** a doporučuji ji k obhajobě.

V Praze 2. 9. 2024

Oponent: Jiří Holba, Ph.D.

